

Những trận chiến đi vào Quân Sử QLVNCH:

Trận Đức Huệ

Thứ Tư, 19 tháng Ba năm 2014 00:22

Tác Giả: Chuẩn Tướng Trần Quang Khôi

Colonel Trần Quang Khôi

Bài của Chuẩn Tướng Trần Quang Khôi Tư-lệnh Lữ-đoàn 3 KB
Những hình ảnh quý giá trong bài được cung cấp bởi D.T.Vu

Vào những tháng đầu năm 1974, khi người bạn đồng minh Hoa Kỳ đã gần như hoàn tất lịch trình rút quân, bắt đầu cho một cuộc tháo chạy. Giữa những biến động chính trị và những vi phạm trầm trọng của cộng sản Bắc Việt về Hiệp Định Ba Lê, và trong một hoàn cảnh cực kỳ khó khăn, thiếu thốn mọi phương tiện và nhu cầu quân sự để chiến đấu, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa đã tạo nên một chiến thắng lẫy lừng trong quân sử: Trận phản công chớp nhoáng giải vây đồn Đức Huệ. Đây là một trận đánh có bài bản, theo đúng sách lược binh thư, cộng với những sáng kiến táo bạo có tính toán, và yếu tố thần tốc bất ngờ đã đánh tan tành một sư đoàn bộ chiến xâm lược của cộng sản Bắc Việt.

Bài viết sau đây của Chuẩn Tướng Trần Quang Khôi sẽ tường thuật lại thật đầy đủ chi tiết trận đánh lịch sử này. và cũng để chia sẻ với độc giả và các bạn trẻ về những kinh nghiệm chiến trường, tinh thần bất khuất và ý chí bảo vệ đất nước của những người trai thời loạn, dù trong nghịch cảnh vẫn hoàn thành được sứ mạng.

Và bây giờ xin các bạn chuẩn bị lên đường, tham dự cuộc hành quân giải vây đồn Đức Huệ. Bây giờ là 22:00 giờ đêm, ngày N, 28 tháng Tư năm 1974.

1. Tình-hình chung ở Vùng 3 Chiến-Thuật

Sau khi ký-kết Hiệp-Định Paris, đầu năm 1973, Quân-đội Mỹ ở Miền Nam Việt-Nam (MNVN) bắt đầu rút quân về nước. Các đơn-vị chủ-lực của CSVN ở Vùng 3 Chiến-Thuật gồm có 3 Sư-đoàn Bộ-binh: 5, 7, 9 và các đơn-vị đặc-công ém-quân bên kia biên-giới Việt-Miên thường-xuyên xâm-nhập vào lãnh-thổ nước ta quấy-nhiều hoặc bao-vây tấn-công các đồn biên-phòng của chúng ta dọc theo biên-giới ở các tỉnh Hậu-Nghĩa, Tây-Ninh, Bình-Long và Phước-Long. Chủ-lực của Quân-đoàn III gồm có 3 Sư-đoàn Bộ-Binh 5, 18, 25 và Lữ-đoàn 3 Ky-Binh được sự yểm-trợ trực-tiếp của Tiểu-đoàn 46 Pháo-binh 155 ly, Tiểu-đoàn 61 PB 105 ly và Liên-đoàn 30 Công-Binh dưới quyền chỉ-huy của trung-tướng Nguyễn-Văn-Minh, một mặt phải lo dàn mỏng quân ra thay-thế Lực-lượng II Dã-chiến Hoa-Kỳ để bảo-vệ lãnh-thổ chống lại chủ-trương “dành dân lấn đất” của Cộng-Sản sau khi Hiệp-Định Paris ra đời; mặt khác, trung-tướng Nguyễn-Văn-Minh, tư-lệnh Quân-Đoàn III phạm sai lầm rất lớn về tổ-chức và sử-dụng lực-lượng là giải-tán

BRIGADIER GENERAL TRAN QUANG KHOI

Lực-Lượng Xung-Kích Quân-Đoàn III và phân-tán nát Lữ-Đoàn 3 Ky-Binh ra từng mảnh nhỏ sau khi tôi rời Lữ-đoàn đi du-học ở Hoa-Kỳ năm 1972. Hai sự-kiện đó làm cho Quân-đoàn III bị suy-yếu trầm-trọng và hoàn-toàn bị mất đi tính di-động. Vì thế mà Lộc-Ninh bị địch chiếm và các đồn biên-phòng ở Tây-Ninh lần-lần bị lọt vào tay địch. Tháng 7 năm 1973 tôi từ Mỹ trở về nước. Trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần cũng vừa thay-thế trung-tướng Nguyễn-Văn-Minh đảm-nhiệm chức-vụ Tư-lệnh Quân-đoàn III. Ông nghe tiếng tôi đã từng chỉ-huy chiến-đoàn 318 và Lữ-đoàn 3 Ky-binh đánh thắng nhiều trận lớn trên chiến-trường Campuchia từ thời đại-tướng Đỗ-Cao-Trí trong 2 năm 1970-1971, nên vận-động xin tôi về trở lại Quân-đoàn III với ông. Ngày 7 tháng 11 năm 1973, tôi nhận quyền chỉ-huy Lữ-đoàn 3 Ky-binh ở Biên-Hòa.

Việc đầu tiên là tôi gom các đơn-vị Thiết-giáp bị phân-tán về lại Lữ-đoàn và trình trung-tướng Thuần gấp rút tổ-chức lại Lực-Lượng Xung-Kích Quân-Đoàn III (LLXKQĐIII) theo mô-hình tổ-chức của đại-tướng Đỗ-Cao-Trí. Ông cho tôi toàn-quyền hành-động.

Tình-hình quân-sự càng ngày càng nặng sau khi quân Mỹ rút đi. Trong “Mùa Hè Đỏ Lửa” 1972, nhiều chiến-xa T-54 địch xuất-hiện lần đầu tiên ở miền Nam trên chiến-trường ở An-Lộc, nên tôi tiên-đoán chiến-trường tương-lai chiến-xa địch có thể xuất-hiện ở Biên-Hòa; tôi xin Quân-Đoàn trang-bị cho tất cả các đơn-vị Địa-Phương-Quân ở Biên-Hòa súng phóng hỏa-tiến M72 chống chiến-xa, được phép huấn-luyện họ sử dụng loại vũ khí này và huấn luyện họ phối-hợp tác-chiến với Thiết-giáp, đồng-thời tích-cực tổ-chức địa-thể chống chiến-xa địch chung-quanh thành-phố Biên-Hòa. Các đường xâm-nhập vào thành-phố đều được thiết-kế đặt mìn chống chiến-xa và hầm hào chống chiến-xa địch. Chính nhờ nỗ-lực này của Lữ-đoàn 3 Kỵ-binh mà sau này trong “Chiến-Dịch Hồ-Chí-Minh” năm 1975 của Cộng-Sản Bắc-Việt, Quân-đoàn 4 CS đã thất-bại trong kế-hoạch đánh chiếm tỉnh Biên-Hòa và Sư-đoàn 341 CS bị quân ta đánh bại ở Biên-Hòa trong ngày 30-4-1975.

President NGUYEN VAN THIEU, General DO CAO TRI, and Colonel TRAN QUANG KHOI

Tôi ra sức cải-tổ lại Lữ-đoàn 3 KB cho phù-hợp với địa-thế Việt Nam. Mỗi Chi-đội Chiến-xa có 3 Chiến-xa M48 thay vì 5 chiếc. Tôi cơ-động-hóa Pháo-Binh bằng cách dùng xe xích M548 biến-cải chở pháo 105 ly. Tôi tổ-chức LLXKQĐIII thành một đại đơn-vị liên-binh Thiết-giáp – Biệt-động-quân – Pháo-binh – Công-binh hoàn-toàn cơ-động gồm 3 chiến-đoàn : 315, 318 và 322. Tôi khẩn-trương huấn-luyện tác-chiến liên-binh nhuần-nhuyễn và thường-xuyên làm công-tác tư-tướng để mọi quân-nhân hiểu rõ địch, hiểu rõ nhiệm-vụ và mục-tiêu chiến-đấu của chúng ta, nhất là để mọi chiến-sĩ dưới quyền có niềm tin ở sự chỉ-huy của tôi. Đến hạ tuần tháng ba, 1974, LLXKQĐIII đã trở thành một đại-đơn-vị cơ-động tinh-nhuệ sẵn-sàng lên đường chiến đấu.

From left to right: M.G. Nguyen Van Hieu, L.G. Nguyen Van Toan, and B.G. Tran Quang Khoi

2. Tình-hình đặc-biệt: Cuộc chiến-đấu anh-hùng của Tiểu-đoàn 83 Biệt-Động-Quân

Căn-cứ Đức-Huệ nằm gần biên-giới Việt-Miên thuộc quận Đức-Hòa, tỉnh Hậu-Nghĩa do Tiểu-đoàn 83 BĐQ Biên-phòng trấn giữ với quân-số trên dưới 420 người cùng với gia-đình vợ con binh-sĩ vào khoảng 80 người sống trong căn-cứ nguyên là một trại Lực-lượng Đặc-biệt của Mỹ để lại. Tiểu-đoàn-trưởng là thiếu-tá Hoa-Văn-Hạnh. Khi xảy ra trận chiến thì thiếu-tá Hạnh đi nghỉ phép vắng mặt. Thiếu-tá Nguyễn-Văn-Bảo, tiểu-đoàn-phó thay-thế chỉ-huy.

Tiểu-đoàn 83 BĐQ có 4 Đại-đội tác-chiến và 1 Đại-đội Chỉ-huy và Công-vụ:

- Trung-úy Thạch-Thông chỉ-huy Đại-đội 1,
- Trung-úy Hiền chỉ-huy Đại-đội 2,
- Trung-úy Thất chỉ-huy Đại-đội 3,
- Trung-úy Tuổi chỉ-huy Đại-đội 4 và
- Thiếu-úy Vạng chỉ-huy Đại-đội Chỉ-huy và Công-vụ.

Được tin tình-báo VC sẽ đến đánh căn-cứ, Thiếu-tá Nguyễn-Văn-Bảo cho 3 Đại-đội tác-chiến ra ngoài căn-cứ: 1 đại-đội bố-trí các tiền-đồn an-ninh xa và 2 đại-đội hành-quân tìm và diệt địch ngoài xa căn-cứ. Còn lại một đại-đội tác-chiến trừ-bị bố-phòng trong căn-cứ.

(1)Đêm 27-3-1974, một Đại-đội Đặc-công CS xâm-nhập được vào bên trong căn-cứ Đức-Huệ; vào lúc 02:00 giờ sáng ngày 28-3-1974, chúng chiếm được một góc trong căn-cứ. Ngay từ những phát súng nổ đầu tiên, thiếu-tá Bảo bị thương ở chân, gọi được 3 Đại-đội tác-chiến bên ngoài gấp rút trở về. Tiểu-đoàn tập-trung lại phản-công quyết-liệt. Bên ngoài căn-cứ, Sư-đoàn 5 CS (Công-Trường 5) bao-vây chặt; pháo-binh địch tập-trung hỏa-lực pháo-kích vào căn-cứ rất dữ-dội. Bên

trong căn-cứ Biệt-động-quân và Đặc-Công CS cận-chiến giành nhau từng vị-trí một, đánh nhau bằng lựu lê và lựu đạn. Đến sáng thì Đại-đội Đặc-công CS bị quân ta tiêu-diệt hết.

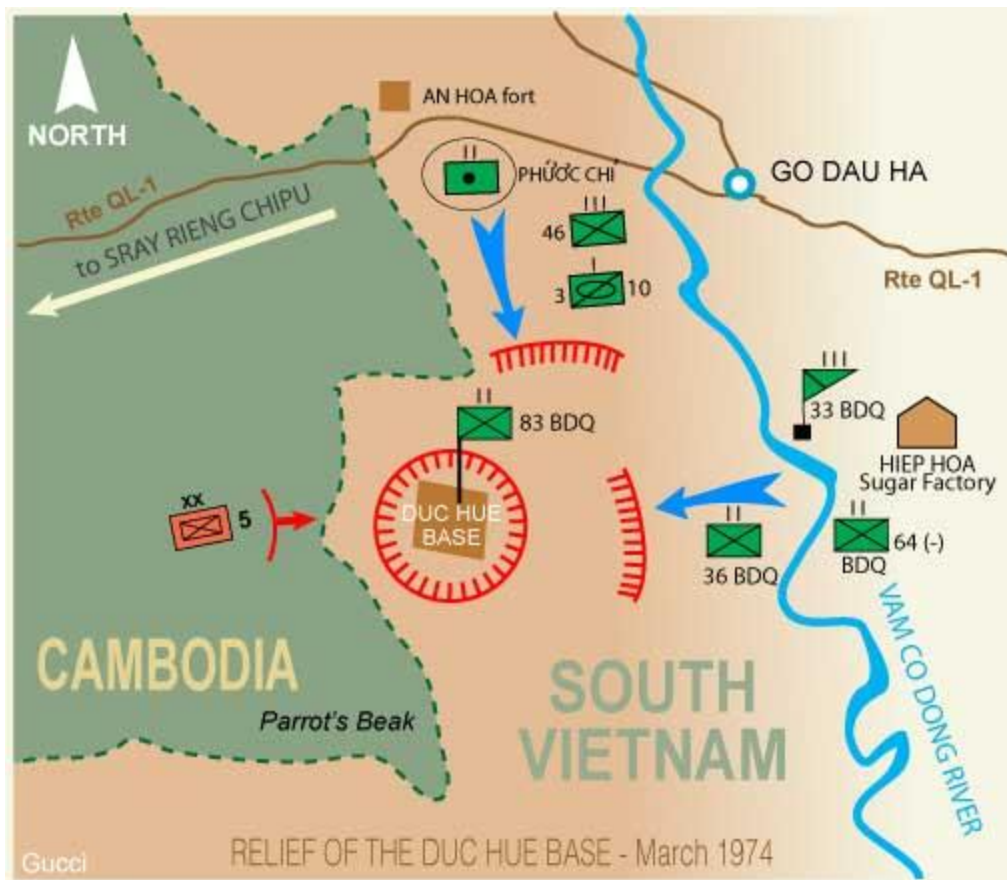
Tiểu-đoàn 83 BĐQ làm chủ tình-hình bên trong căn-cứ, tổ-chức lại phòng-thủ chặt-chẽ và sử-dụng pháo-binh của Tiểu-khu Hậu-Nghĩa bắn yểm-trợ hỏa-lực chung-quanh căn-cứ. Trong khi đó, các đại-đội tác-chiến BĐQ bố-phòng bên trong chặn đứng các đợt xung-phong bên ngoài của các đơn-vị Bộ-binh Sư-đoàn 5 CS. Hai bên giao-chiến ác-liệt ngày đêm không ngừng nghỉ.

Tiểu-đoàn 36 BĐQ do thiếu-tá Lê-Quang-Giai chỉ-huy, tăng-phái cho Tiểu-khu Hậu-Nghĩa, vượt sông Vàm Cỏ Đông ở Đức-Hòa tiến về hướng căn-cứ Đức-Huệ bị phục-binh của các đơn-vị thuộc Sư-đoàn 5 CS ở Giồng Thỏ Địa thuộc xã Đức-Huệ tấn-công buộc Tiểu-đoàn phải thối-lui lại gần bờ sông Vàm Cỏ.

(2) Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn III liền điều-động Bộ Chỉ-huy Liên-đoàn 33 BĐQ do trung-tá Lê-Tất-Biên phụ-trách sang Đức-Hòa cùng với Tiểu-đoàn 64 BĐQ do thiếu-tá Nguyễn-Chiêu-Minh chỉ-huy.

Ngày 31-3-1974, Đại-đội 3 thuộc Tiểu-đoàn 64 BĐQ (khoảng 50 người) do trung-úy Anh chỉ-huy được trực-thăng-vận xuống căn-cứ Đức-Huệ tăng-cường cho Tiểu-đoàn 83 BĐQ, đồng-thời Tiểu-đoàn 64 BĐQ (-) vượt sông Vàm Cỏ Đông ở gần nhà máy đường Hiệp-Hòa, nhập với Tiểu-đoàn 36 BĐQ làm 2 cánh quân tiến song-song về hướng căn-cứ Đức-Huệ ở cách đó chừng 10 cây-số đường chim bay về hướng Tây. Tiến được chừng 2 cây-số, khoảng hơn 1 Trung-đoàn Bộ-binh thuộc Sư-đoàn 5 CS từ những vị-trí hầm-hào đào sẵn, xông lên tấn-công mạnh, đồng-thời pháo-binh địch tập-trung hỏa-lực bắn xối-xả vào đội-hình của hai cánh quân này gây tổn-thất nặng. Cuối cùng Tiểu-đoàn 64 BĐQ (-) và Tiểu-đoàn 36 BĐQ buộc phải gom quân rút lui về lại bên này bờ sông Vàm Cỏ.

(3) Sư-đoàn 25 BB hành-quân giải-tỏa. Tiếp theo, Bộ Tư-lệnh QĐIII giao nhiệm-vụ cho Sư-đoàn 25 BB do đại-tá Nguyễn-Hữu-Toán chỉ-huy, tổ-chức hành-quân giải-tỏa căn-cứ Đức-Huệ. Đại-tá Toán liền điều-động các đơn-vị thuộc Sư-đoàn đang hành-quân trong vùng lân-cận biên-giới từ phía Bắc đến giải-tỏa. Một căn-cứ hỏa-lực được thành-lập tại làng Phước-Chỉ thuộc tỉnh Tây-Ninh. Căn-cứ này nằm cách biên-giới khoảng 2 Km về phía Nam đôn biên-giới An-Hòa và cách căn-cứ Đức-Huệ khoảng 13 Km về phía Bắc. Ngoài Tiểu-đoàn Pháo-binh 105 ly cơ-hữu Sư-đoàn phối-trí trong căn-cứ Phước-Chỉ, còn có Trung-đoàn 46/SĐ25 BB được tăng-cường Chi-đoàn 3/10 Thiết-ky. Chi-đoàn-trưởng Chi-đoàn này là đại-úy Trần-Văn-Hiền. Tất cả lực-lượng liên-binh này được đặt dưới quyền điều-động của trung-tá Cao-Xuân-Nhuận, trung-đoàn-trưởng Trung-đoàn 46 BB và được giám-sát chỉ-huy bởi Bộ Tư-lệnh Sư-đoàn 25 BB ở Củ-Chi.

Đề đối-phó với đoàn quân giải-tỏa của Sư-đoàn 25 BB, quân địch đã chủ-động tổ-chức địa-thế, bố-trí quân kín-đáo chờ đánh quân tiếp-viện. Chúng đặt các chốt chặn trên trục tiến quân của ta không vượt qua được, đồng-thời pháo-binh tầm xa của chúng nằm sâu bên kia biên-giới mở những trận địa-pháo chính-xác, liên-tục và ác-liệt gây nhiều thương-vong cho Trung-đoàn 46 BB, làm tê-liệt các cánh quân không điều-động được, nên kế-hoạch giải-tỏa của Sư-đoàn 25 BB thất-bại. Một phi-cơ quan-sát L19 bị phòng-không địch bắn rơi gần đó, Trung-đoàn cũng không tiếp-cứ nổi phi-hành-đoàn. Sau đó quân địch pháo-kích tập-trung hỏa-lực thẳng vào căn-cứ Phước-Chi bằng hỏa-tiến 107 ly và 122 ly khiến trung-tá Cao-Xuân-Nhuận, trung-đoàn-trưởng Trung-đoàn 46/SĐ25 BB bị tử-thương. Trong suốt thời-gian gần một tháng trời, quân bạn không đem lại một kết-quả khả-quan nào, hàng ngày vẫn bị pháo-kích dồn-dập, trực-thăng tàn-thương và tiếp-tế bị bắn rớt ngay trong căn-cứ, 1 khu trục cơ Skyraider yểm-trợ hành-quân và 1 phi-cơ DC3 thả dù tiếp-tế bị hỏa-tiến SA-7 bắn rớt; những cánh dù mang lương-thực và đạn-dược cho căn-cứ Đức-Huê thường bay ra ngoài vòng rào và lọt vào tay quân địch. Như vậy là cả hai nỗ-lực từ phía sông Vàm Cỏ Đông của BĐQ qua và từ phía Bắc của Sư-đoàn 25 BB xuống đều bị thất-bại trong việc tiếp-cứ Tiểu-đoàn 83 BĐQ (xem bản đồ minh họa bên trên).

(4) Những “Anh-hùng Alamo Việt Nam”. Bên trong căn-cứ, trong lúc đó, các chiến-sĩ Tiểu-đoàn 83 BĐQ và Đại-đội 3 của trung-úy Anh thuộc Tiểu-đoàn 64 BĐQ dưới quyền chi-huy của thiếu-tá Nguyễn-Văn-Bảo chiến-đấu vô-cùng dũng-mãnh, càng đánh càng hăng từ lúc đầu cận-chiến với Đặc-công địch bằng lưới lê và lựu-đạn bên trong căn-cứ cho đến về sau phải chiến-đấu đẩy lui các đợt xung-phong của địch ngày đêm không ngừng nghỉ. Cuối cùng lương-thực và đạn-dược bắt đầu cạn, căn-cứ bị cô-lập không được tiếp-tế, không tàn-thương được, nhưng không vì

thể mà tinh-thần chiến-đấu của các chiến-sĩ BĐQ bị suy-giảm. Họ thề quyết tử-chiến với quân thù. Gia-đình vợ con của các chiến-sĩ BĐQ trong căn-cứ cũng tích-cực tham-gia chiến-đấu bên cạnh chồng cha họ. Họ cô-võ, họ giúp tản-thương, cứu-thương, tiếp-tế đạn-dược và lo cơm nước. Có người còn cầm súng chiến-đấu vô-cùng dũng-cảm. Mặc dù tỷ-lệ quân-số giữa ta và địch quá chênh-lệch, quân địch không sao dứt điểm được. Xác địch chồng-chất ngồn-ngang bên trong và bên ngoài căn-cứ Đức-Huệ.

So-sánh sự tử-thủ nổi tiếng của Quân-đội Mỹ ở Đồn binh “Alamo” năm 1836 do trung-tá William Barret Travis chỉ-huy với quân-số 189 người chống lại sự bao-vây và tấn-công của hơn 2,000 quân Mễ với tỷ-lệ quân-số hai bên là 1/11. Sau 13 ngày đêm tử-chiến, đồn binh bị quân địch tràn-ngập ngày 6-3-1836. Tất cả 189 chiến-sĩ trong đồn binh đều tử-trận, chỉ còn sống sót 14 người là đàn bà và trẻ con. Khoảng 1,600 quân Mễ bị giết. Hoặc so-sánh sự tử-thủ nổi tiếng của quân Lê-Dương Pháp ở làng “Camerone” ngày 30-4-1863 với 65 chiến-sĩ do đại-úy Danjou chỉ-huy chống lại sự bao-vây và tấn-công của 2,000 quân Mễ với tỷ-lệ quân-số hai bên là 1/34. Sau 11 giờ tử-chiến, quân Lê-Dương Pháp giết hơn 300 quân Mễ, vị-trí phòng-thủ bị tràn-ngập, 62 quân Lê-Dương Pháp bị giết, chỉ còn sống-sót 3 người bị trọng-thương.

Tiểu-đoàn 83 BĐQ phòng-thủ trong căn-cứ Đức-Huệ với quân-số khoảng 420 người được tăng-cường 50 người của Đại-đội 3 thuộc Tiểu-đoàn 64 BĐQ. Tổng-cộng quân-số là 470 người chống lại sự bao-vây và tấn-công của hơn 6,500 quân của Sư-đoàn 5 CS với tỷ-lệ quân-số đôi bên là 1/13. Sau hơn 1 tháng chiến-đấu quyết-liệt từ ngày 27-3-1974 đến ngày 28-4-1974, giữ vững vị-trí phòng-thủ, giết hơn 200 quân địch và gây thương-tích cho khoảng 500 tên khác. Tồn-thất bên BĐQ là 24 chết và hơn 100 người bị thương. Mặc dù thời-đại có khác nhau, mẫu-số chung của những anh-hùng ở Alamo, Camerone và Đức-Huệ là sự quyết-tâm tử-thủ bằng mọi giá. Với tỷ-lệ quân-số đôi bên chênh-lệch như thế, họ vẫn hiên-ngang chiến-đấu đến viên đạn cuối cùng, đến hơi thở cuối cùng. Có thể nói không quá đáng là những chiến-sĩ Biệt-Động-Quân chiến-đấu ở Căn-cứ Đức-Huệ đích thật là những “Anh-hùng Alamo Việt-Nam”.

Sự chiến-đấu kiên-cường và dũng-cảm của BĐQ ở Căn-cứ Đức-Huệ còn chứng-minh hùng hồn cho thế-giới thấy rằng tinh-thần và khả-năng chiến-đấu của quân-lực chúng ta không thua bất cứ quân-đội tân-tiến nào trên thế-giới. Một số người thiển-cận và một số dư-luận báo-chí kỳ-thị của Mỹ cho rằng khi Quân-đội Mỹ rút đi khỏi Miền Nam Việt-Nam thì Quân-lực VNCH thiếu tinh-thần chiến-đấu đưa đến việc mất Miền Nam Việt-Nam. Nhận-định này là vô-lý và hoàn-toàn sai sự-thật. Mất Miền Nam Việt Nam rõ-ràng là vì quân ta thiếu phương-tiện chiến-đấu chứ không phải thiếu tinh-thần chiến-đấu.

3. Lữ-đoàn 3 Kỵ Binh - Lực Lượng Xung Kích Quân Đoàn III Xuất-Trận

Vấn-đề vô-cùng khẩn-trương lúc đó là việc tân-thương, cứu-thương và tiếp-tế lương-thực, nước uống, đạn-dược cho căn-cứ Đức-Huệ trong lúc mọi đường giao-thông liên-lạc vào căn-cứ đều bị Sư-đoàn 5 CS hoàn-toàn cắt đứt nhiều ngày. Căn-cứ bị cô-lập và bị bao-vây chặt. Tình-hình bên trong căn-cứ rất căng thẳng.

(1) Ngày 17-4-1974, trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần, tư-lệnh Quân-đoàn III, cho gọi tôi. Lúc bấy giờ tôi đang chỉ-huy Lữ-đoàn 3 Ky-binh hành-quân thám-sát “Khu Tam-giác Sắt” và “Vùng Hồ Bò”, sau khi Chiến-đoàn 315 của trung-tá Du-Ngọc-Thanh đập tan Tiểu-đoàn Tây-Sơn thuộc Trung-đoàn 101 Địa phương Việt-Cộng giải-tỏa áp-lực địch chung-quanh đồn Bò Cạp và đồn Chà Rày thuộc Chi-khu Trảng-Bàng của tỉnh Tây-Ninh.

Tôi lên trực-thăng chỉ-huy bay về Biên-Hòa trình-diện trung-tướng Tư-lệnh Quân-đoàn. Ông tiếp tôi và cho tôi biết qua tình-hình địch và bạn và tình-trạng hiện nay bên trong căn-cứ Đức-Huệ. Sau đó trung-tướng ra lệnh cho tôi lấy trực-thăng bay qua Đức-Hòa xem-xét tình-hình chiến-sự bên đó rồi về trình cho ông biết ý-kiến.

Tôi liền lên trực-thăng bay qua Đức-Hòa. Trên đường bay, tôi mãi-mê lo nghĩ phải làm gì để đối-phó với Sư-đoàn 5 CS đây? Linh-tính cho tôi biết có thể tôi sẽ được Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn chỉ-định giải-quyết tình-trạng nguy-kịch ở Căn-cứ Đức-Huệ. Đây là một nhiệm-vụ rất khó-khăn. Cách đánh của quân địch từ trước tới nay vẫn là “Công Đồn Đả Viện”. Địch chủ-động tổ-chức chiến-trường nhiều ngày chờ ta đến. Pháo-binh tầm-xa của chúng bố-trí an-toàn bên kia biên-giới và sẵn-sàng mở những trận địa-pháo chính-xác và ác-liệt khó lọt qua được. Địch lại nắm ưu-thế

về quân-số và địa-thế. Ta có lực-lượng Thiết-giáp hùng-hậu, ta làm chủ không-phận và có không-lực yểm-trợ mạnh-mẽ. Nhưng gần đây, quân địch được trang-bị nhiều vũ-khí hiện-đại của Liên-Sô như hỏa-tiễn phòng-không tầm nhiệt SA7 đã gây cho Không-lực ta nhiều tổn-thất đáng kể, và hỏa-tiễn chống chiến-xa AT3, một loại hỏa-tiễn lợi hại có bộ-phận điều-khiển giống hỏa-tiễn TOW chống xe tăng của Mỹ. Tôi đã từng gặp hỏa-tiễn AT3 này một lần trên chiến-trường Campuchia. Mãi-mê suy-nghĩ, trực-thăng đáp xuống sân bay Đức-Hòa lúc nào không biết khi một loạt đạn pháo-kích của địch nổ chát-chúa chung-quanh trực-thăng làm tôi giật mình bừng tỉnh. Tôi cầm bản-đồ phóng nhanh xuống đất và ra dấu cho trực-thăng bay đi. Tôi vội lên xe Jeep đang chờ và cho tài-xế chạy nhanh đến nhà máy đường Hiệp-Hòa là nơi Bộ Chỉ-huy Liên-đoàn 33 BĐQ đang tạm đóng. Tôi leo lên tầng cao nhất của nhà máy. Ở đây nhìn ra ngoài, ta thấy con sông Vàm Cỏ Đông uốn khúc bên dưới. Bên kia sông là một dãy đất trải dài xa tắp đến tận biên-giới Việt-Miên. Trung-tá Lê-Tất-Biên, liên-đoàn-trưởng Liên-đoàn 33 BĐQ, tiếp tôi và thuyết-trình cho tôi rõ tình-hình của cánh quân BĐQ ở phía Đông căn-cứ Đức-Huệ. Sau khi vượt sông Vàm Cỏ Đông thất-bại, Tiểu-đoàn 36 BĐQ và Tiểu-đoàn 64 BĐQ đang tổ-chức lại hàng ngũ, bổ-sung quân-số và chờ lệnh mới của Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn.

(2) Kế-hoạch hành-quân của Lữ-đoàn 3 Ky-binh.

Rời Bộ Chỉ-huy của Liên-đoàn 33 BĐQ, tôi lên trực-thăng bay về hướng biên-giới. Tôi cho trực-thăng bay thật cao để có cái nhìn tổng-quát bên dưới và cũng để đề-phòng phòng-không của địch bố-trí dày-đặc ở bên dưới. Bay qua khỏi sông Vàm Cỏ Đông là đến vùng biên-giới Việt-Miên. Bên này biên-giới là một dãy đất bằng-phẳng sinh-lầy, chi-chít những kinh lạch gần giống như vùng Đồng Tháp Mười ở Miền Tây. Xa xa trên đất Miên là những làng mạc rải-rác vắng vẻ. Nằm xa tít về hướng Nam là căn-cứ Đức-Huệ lẻ-loi, cô-độc. Tôi cho trực-thăng bay sâu vào đất Miên. Thị-trấn ChiPu của Campuchia xuất-hiện ở phía trước. Về phía Nam một chút, có một khu

rừng chừng 10 mẫu Tây gây sự chú-ý của tôi. Tôi chợt nhớ lại cách đó 4 năm, trong cuộc hành-quân “Toàn-Thắng 42” cuối tháng 4-1970, tôi có đi qua khu rừng này và tôi có biết rất rõ địa-thế phía Nam của Thị-trấn ChiPu.

Trong chớp mắt, tôi thấy ngay là phải hành-động như thế nào để đánh bại Sư-đoàn 5 CS, cứu Tiểu-đoàn 83 BĐQ ở căn-cứ Đức-Huệ. Quả thật giản-dị đúng như Napoléon nói: La guerre est un art simple et tout d'exécution (Chiến-tranh là một nghệ-thuật giản-dị và tất cả là cách thực-hiện trên chiến-trường). Trong đầu tôi hiện ra cách thực-hiện một kế-hoạch hành-quân giản-dị trong đó hành-động táo-bạo, nhanh chóng và hoàn-toàn bất-ngờ là chìa khóa của thắng lợi. Lòng tôi cảm thấy nhẹ-nhóm.

Trở về hậu-cứ của Lữ-đoàn ở Biên-Hòa, tôi liền tự tay phác họa ra kế-hoạch phản-công trong vòng 20 phút. Đặc điểm của kế-hoạch này là sự giản-dị tối-đa và bất-ngờ hoàn-toàn: Toàn bộ LLXKQĐIII sẽ cùng tôi vượt biên đêm và bí mật tiến sâu vô lãnh-thổ Campuchia về hướng ChiPu. Nỗ-lực chính là đột-kích đêm vào hậu-tuyến của Sư-đoàn 5 CS từ hướng Nam ChiPu. Phải hết sức giữ bí-mật và hành-động thật nhanh, tập-trung toàn-bộ sức mạnh của Thiết-giáp, khai-thác tối-đa tốc-độ và “Shock Action” trên trận-địa, không cho địch trở tay kịp.

Tôi cầm kế-hoạch trong tay đi lên Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn gặp trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần. Ông tiếp tôi và tôi xin được trình bày. Tôi trải tấm bản-đồ 1/50,000 ra bàn. Ông chăm-chú lắng nghe tôi nói: “Sáng nay, theo lệnh trung-tướng, tôi đã bay đi thám-sát mặt-trận ở Đức-Hòa – Đức-Huệ. Tình-hình rất xấu, chúng ta phải hành-động ngay, sợ không kịp vì căn cứ Đức-Huệ bị vây-hãm từ 27-3 đến nay hơn 20 ngày. Tiếp-tế và tản-thương cho căn-cứ Đức-Huệ bị địch cắt đứt hoàn-toàn. Tôi xin đề-nghị lên trung-tướng: Sử-dụng LLXKQĐIII phản-công ở căn-cứ Đức-Huệ.

Kế-hoạch phản-công của tôi có 2 giai-đoạn.

Giai-đoạn 1: Hành-quân lừa địch: Từ ngày N-6 đến ngày N: Rút LLXKQĐIII đang hành-quân thám-sát trong tỉnh Tây-Ninh về khu Comi ở Lái-Thieu (Thủ Đầu Một). Tôi sẽ tung tin là LLXKQĐIII sẽ di-chuyển lên Xuân-Lộc (Long-Khánh). Mục-đích của cuộc điều-quân này là làm cho quân địch tưởng là lực-lượng Thiết-giáp sẽ rút đi đến một nơi khác.

Giai-đoạn 2: Hành-quân phản-công: Từ ngày N: Xuất-quân đêm, trở lên Gò Dầu Hạ, vượt biên-giới tiến sâu vào lãnh-thổ Campuchia về hướng ChiPu. Sau đó chuyển sang hướng Nam ChiPu, dựa vào đêm tối tấn-công toàn lực vào hậu-tuyến của Sư-đoàn 5 CS bố-trí ở phía Tây căn-cứ Đức-Huệ”.

Sau khi tôi trình bày xong, trung-tướng có vẻ băn-khoăn lo-lắng. Ông suy nghĩ một lúc rồi nói: Tôi lo kế-hoạch này của anh sẽ đưa đến những hậu-quả nghiêm-trọng về chính-trị. Vì như thế là chúng ta xâm-phạm vào lãnh-thổ của một quốc-gia có chủ-quyền. Chính-phủ Campuchia sẽ có phản-ứng và Liên-Hiệp-Quốc chắc-chắn sẽ lên tiếng phản-đối. Tôi sẽ gặp khó-khăn.

- Nhưng thưa trung-tướng, CSBV đâu có tôn-trọng chủ-quyền của Campuchia. Chúng đang sử-dụng lãnh-thổ của Campuchia để tấn-công chúng ta. Tôi đáp lại.

- Đúng vậy, nhưng đây là một vấn-đề rất tế-nhị. Anh có thể làm một kế-hoạch khác được không? Ông hỏi tôi. Tôi liền đáp:

- Thưa trung-tướng, tôi đã xem xét kỹ tình-hình và địa-thế, tôi nghĩ chỉ có kế-hoạch này chúng ta mới đánh bại Sư-đoàn 5 CS, cứu Tiểu-đoàn 83 BĐQ ở căn-cứ Đức-Huệ. Ông trầm-ngâm suy-nghĩ một lúc rồi nói:

- Thôi được, tôi sẽ trình kế-hoạch này của anh lên Tổng-thống để ông quyết-định. Nếu được

chấp-thuận, anh sẽ chỉ-huy cuộc hành-quân này. Hãy về chuẩn-bị lực-lượng. Tôi nhận lệnh, đứng nghiêm chào rồi lui ra.

Trên đường về Lữ-đoàn, tôi nghĩ chắc rồi tổng-thống Nguyễn-Văn-Thiệu sẽ chấp-thuận vì chúng ta không thể vì lo ngại Liên-Hiệp-Quốc mà hy-sinh sinh-mạng của hơn 500 chiến-sĩ BĐQ và gia-đình họ ở căn-cứ Đức-Huệ.

Trong lòng tôi rất vui-mừng và biết ơn được vị tư-lệnh Quân-đoàn tín-nhiệm. Đây là lần đầu tiên tôi có trong tay sự tập-trung một lực-lượng Thiết-giáp lớn nhất trong chiến-tranh Việt-Nam và cũng là lần đầu-tiên tôi được cho toàn quyền hành-động để đương đầu trực-diện với một Sư-đoàn CS kể từ khi Hiệp-Định Paris ra đời.

Tôi vừa được tổng-thống Nguyễn-Văn-Thiệu thăng-cấp tướng một sao cùng với các anh Nguyễn-Văn-Điềm Sư-đoàn 1 BB, Phạm-Ngọc-Sang Không-quân, Hoàng-Cơ-Minh Hải-quân. . . Đây là dịp tôi muốn chứng-tỏ khả-năng chỉ-huy của mình và muốn chứng-tỏ một đại-đơn-vị Thiết-giáp biết sử-dụng tập-trung là một vũ-khí lợi-hại có thể đánh bại các đại-đơn-vị CS trong thế-công cũng như trong thế-thủ.

Ngày 20-4-1974, tổng-thống Nguyễn-Văn-Thiệu chấp-thuận Kế-hoạch Hành-quân của tôi, đồng-thời ra lệnh cho Không-lực VNCH trực-tiếp yểm-trợ tác-chiến cho Lữ-đoàn 3 Kỵ-binh 120 phi-xuất (Tactical Air Support) từ ngày N đến ngày N+3 theo yêu-cầu của tôi. Tôi chọn ngày N là ngày 28-4-1974.

(3) Công-tác chuẩn-bị

Ngày 21-4-1974, Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn III triệu-tập buổi họp hành-quân ở Biên-Hòa do trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần, tư-lệnh Quân-đoàn III chủ-tọa. Có mặt Bộ tham-mưu Quân-đoàn, Bộ Chỉ-huy 3 Tiếp-vận và 3 tư-lệnh Sư-đoàn 5, 18, 25: đại-tá Lê-Nguyên-Vỹ, chuẩn-tướng Lê-Minh-Đào và đại-tá Nguyễn-Hữu-Toán. Sau khi Bộ Tham-mưu trình-bày tình-hình chung ở Vùng 3 Chiến-thuật và tình-hình đặc-biệt ở Căn-cứ Đức-Huệ, trung-tướng tư-lệnh Quân-đoàn tuyên-bố chỉ-định tôi thay-thế tư-lệnh Sư-đoàn 25 Bộ-binh chỉ-huy mặt trận Đức-Hòa – Đức-Huệ và sử-dụng LLXKQĐIII phản-công, giải-vây Căn-cứ Đức-Huệ. Tôi đứng lên trình-bày ngắn-gọn trước hội-nghị Kế-hoạch Hành-quân vượt biên đêm của LLXKQĐIII ở Gò Dầu Hạ và Hành-quân Phản-công của LLXKQĐIII trên lãnh-thổ Campuchia .

Theo nhu-cầu hành-quân của tôi, các đơn-vị sau đây được trung-tướng tư-lệnh Quân-đoàn III chỉ-định tăng-phái cho Lữ-đoàn 3 KB để nằm trong tổ-chức của LLXKQĐIII:

Tiểu-đoàn 64 BĐQ đi với Thiết-đoàn 15 KB, thành-phần nòng cốt của Chiến-đoàn 315 do trung-tá Dư-Ngọc-Thanh chỉ-huy; Tiểu-đoàn 36 BĐQ đi với Thiết-đoàn 18 KB, thành-phần nòng cốt của Chiến-đoàn 318 do trung-tá Phan-Văn-Sĩ chỉ-huy; 1 Đại-đội Bộ-binh thuộc Tiểu-đoàn 1/43 (Sư-đoàn 18 BB) đi với Thiết-đoàn 22 Chiến-xa, thành-phần nòng cốt của Chiến-đoàn 322 do trung-tá Nguyễn-Văn-Liên chỉ-huy; Thiết-đoàn 10 KB (Sư-đoàn 25 BB) + Tiểu-đoàn 1/43 BB (-)(Sư-đoàn 18 BB) + 1 Chi-đội Chiến-xa M48 thuộc Thiết-đoàn 22 Chiến-xa do trung-tá Trần-Văn-Nhuận chỉ-huy; Tiểu-đoàn 61 Pháo-binh 105 ly + 1 Pháo-đội 155 ly thuộc Tiểu-đoàn 46 Pháo-binh do thiếu-tá Hoa-Vạn-Thọ chỉ-huy; Tiểu-đoàn 302 thuộc Liên-đoàn 30 Công-binh do thiếu-tá Lê-Hồng-Sơn chỉ-huy; một Trung-đội Điện-tử (Quân-đoàn) do thiếu-tá Hiền, Trưởng-phòng 2 Lữ-đoàn kiểm-soát; một Trung-đội Truyền-tin Siêu tần-số (Quân-đoàn) do trung-úy Bùi Đình Lộ Trưởng-phòng Truyền-tin Lữ-đoàn giám-sát; 1 Đại-đội yểm-trợ Tiếp-vận thuộc Bộ chỉ-huy 3 Tiếp-vận do thượng-sĩ Nhất Phan-Thanh-Nhàn (Quân-cụ) chỉ-huy. Ngoài ra trung-tướng còn ra lệnh cho 3 tư-lệnh Sư-đoàn Bộ-binh cho tôi mượn 6 giàn hỏa-tiền chống xe tăng TOW để phân-phối cho mỗi Chiến-đoàn Thiết-giáp vượt biên 2 giàn hỏa-tiền TOW gắn trên xe Thiết-vận-

xa M113 để phòng trường-hợp có chiến-xa T-54 của địch xuất hiện trên chiến-trường Campuchia. Trước khi kết-thúc buổi họp, Trung-tướng tư-lệnh Quân-đoàn chúc tôi thành-công trong nhiệm-vụ giao-phó. Tôi đứng lên đáp lời cảm ơn Trung-tướng. Lúc đó trong lòng tôi có một sự tin-tưởng mãnh-liệt vào chiến-thắng của cuộc hành-quân này, nên tự-nhiên tôi buột miệng thốt ra:

- Thưa Trung-tướng, chúng tôi sẽ đánh bại Sư-đoàn 5 Cộng-Sản!

Trên đường về Lữ-đoàn, tôi giật mình khi nghĩ lại những lời mình vừa nói. Tại sao tôi dám liều-linh khẳng-định trước hội-nghị là sẽ đánh bại Sư-đoàn 5 Cộng-Sản? Mặc dù tôi có trong tay LLXKQĐIII là một lực-lượng chiến-đấu tinh-nhuệ chưa từng bị thất trận và mặc dù tôi đã nắm chặt trong tay những yếu-tố có tính-cách quyết-định thắng-lợi, nhưng vẫn còn 2 yếu-tố khác ngoài tầm tay của tôi có thể làm tôi bị thất-bại trong cuộc hành-quân này. Đó là thời-tiết và kế-hoạch hành-quân bị bại-lộ. Thật vậy, nếu đến ngày N là ngày xuất-quân trời đổ mưa trong vùng hành-quân, địa-thế trở nên lầy-lội, tôi sẽ không thể điều-động lực-lượng Thiết-giáp như ý-muốn được, hoặc kế-hoạch hành-quân của tôi được trình lên phủ Tổng-thống để xin quyết-định, nếu bị tiết-lộ ra ngoài, chắc-chắn sẽ đưa tôi đến thảm-bại. Cứ nghĩ đến 2 yếu-tố này là tôi không ăn ngủ được. Tôi thấy hồi-tiết đã thốt ra những lời khẳng-định trước là sẽ đánh thắng quân địch. Lời khẳng-định này cứ ám-ảnh tôi ngày đêm. Cuối cùng tôi tự nhủ: phải giữ đúng lời hứa; bằng mọi cách, mọi giá, phải đánh thắng Sư-đoàn 5 Cộng-Sản.

Ngày 22-4-1974, tôi ra lệnh cho toàn bộ LLXKQĐIII đang hành-quân thám-sát trong Chi-khu Khiêm-Hanh thuộc tỉnh Tây-Ninh rút quân về đóng ở Khu Còmi thuộc quận Lái-Thieu tỉnh Bình-Dương (Thủ-Đầu-Một). Tôi cho phao tin là LLXKQĐIII sẽ di-chuyển qua Xuân-Lộc thuộc tỉnh Long-Khánh. Mục-đích của cuộc rút quân này là để đánh lừa địch, làm cho chúng tưởng là quân Thiết-giáp sẽ rút đi luôn không trở lại. Tôi cho trung-đội điện-tử thường-xuyên nghe lén và theo dõi địch trao đổi tin-tức với nhau. Khi LLXKQĐIII vừa rút đi khỏi Gò-Dầu-Hạ về Lái-Thieu thì đài tình-báo của địch ở An-Hòa – Gò-Dầu lên tiếng báo-cáo:

“Quân Thiết-giáp đã rút đi”. Tôi biết chắc là chúng đã bị mắc lừa.

Từ ngày 22-4-74 đến ngày 28-4-74, trong 6 ngày này đóng quân ở Khu Còmi quận Lái-Thieu, các chiến-đoàn 315, 318 và 322 theo lệnh tôi ra sức ôn-tập hợp-đồng tác-chiến giữa Thiết-giáp – Biệt-động-quân – Pháo-binh từ cấp Trung-đội, Đại-đội, Tiểu-đoàn, Chiến-đoàn thật nhuần-nhuễn. Riêng tôi trong 6 ngày đó, tôi tích-cực không ngừng làm công-tác tư-tưởng. Karl Max nói: “Nếu tư-tưởng được đả-thông, mọi người đều giác-ngộ thì sức-mạnh vật-chất sẽ tăng lên gấp đôi.” Kinh-nghiệm chiến-trường cho tôi thấy tinh-thần hăng say làm tăng sức mạnh của đơn-vị lên gấp bội. Động-viên được sự chiến-đấu của toàn-quân là yếu-tố số một của thắng-lợi. Tôi lần lượt đi xuống họp với các cấp chỉ-huy Trung-đội, Đại-đội, Tiểu-đoàn của các binh-chủng và với các chiến-đoàn-trưởng, nói rõ tình-hình của ta và địch, nói rõ nhiệm-vụ và cách đánh của LLXKQĐIII để mọi người đều thông suốt và tin-tưởng sự tất thắng của chúng ta. Tôi thuyết-phục họ tin ở sự chỉ-huy của tôi và nói rõ sự quyết-tâm của tôi là phải chiến-thắng bằng mọi giá. Tôi động-viên họ, tôi nói đến tình đồng-đội:

-Chúng ta không thể bỏ rơi đồng-đội của mình đang bị địch bao vây và mong chờ chúng ta đến cứu họ.

Tôi nhắc đến những chiến-thắng vẻ-vang năm xưa thời đại-tướng Đỗ-Cao-Trí:

- Chúng ta đã từng gặp nhiều trận khó-khăn gây-cấn hơn trận này, chúng ta đều chiến-thắng, đều vượt qua.

Mỗi lần nói chuyện với các sĩ-quan thuộc cấp tôi đều kết-luận:

- Kỳ này nhất-định phải chiến-thắng, tôi sẽ cùng đi với các anh, kỳ này nếu thất-bại thì tất cả chúng ta kể cả tôi, sẽ không một ai trở về Việt-Nam.

Ý của tôi, quyết-tâm của tôi đã rõ ràng: một là chiến-thắng trở về, hai là chết trên đất Miên.

Không có con đường nào khác.

4. Veni, Vidi, Vici

"Tôi đến, tôi thấy, tôi chinh phục" - (Julius Caesar)

(1) Ngày N đã đến. Đó là ngày 28-4-1974. Chiều ngày 28-4-1974, Công-binh đã sẵn-sàng; Thiếu-tá Lâm-Hồng-Son, tiểu-đoàn-trưởng Tiểu-đoàn 302 CB, theo lệnh tôi đã kín-đáo cho bố-trí từ chiều tối ngày hôm trước ở hai bên bờ sông Gò-Dầu-Hạ, gần cầu, các phà cao-su để đưa chiến-xa M48 qua sông. Lúc 20:00 giờ, tôi cải-trang đích-thân đến tận 2 bờ sông Gò-Dầu-Hạ kiểm-tra Công-binh làm công-tác chuẩn-bị cho chiến-xa vượt sông.

Đúng 22:00 giờ đêm, toàn bộ LLXKQĐIII gồm 3 Chiến-đoàn 315, 318 và 322 cùng Bộ Chỉ-huy nhẹ Lữ-đoàn và Pháo-binh Lữ-đoàn bắt đầu rời vùng tập-trung ở Lái-Thieu (Thủ-Đầu-Một) di-chuyển bằng đèn mắt mèo và im-lặng truyền-tin trực-chỉ Gò-Dầu-Hạ.

(2) Ngày 29-4-1974, lúc 00:00 giờ, các chiến-xa M48 bắt đầu xuống phà qua sông Gò-Dầu-Hạ. Các loại xe xích khác và xe chạy bánh qua cầu Gò-Dầu-Hạ theo Quốc-lộ 1 trực-chỉ ra hướng biên-giới Việt-Miên.

Từ 01:00 giờ đến 03:00 giờ, các Chiến-đoàn, Bộ Chỉ-huy nhẹ Lữ-đoàn và Pháo-binh Lữ-đoàn lần-lượt vượt-biên sang lãnh-thổ Campuchia và vào vùng tập-trung nằm sâu trong đất Miên về hướng Đông-Nam thị-trấn Chipu

. Đến 03:15 giờ, tất cả các đơn-vị đã bố-trí xong, trong vùng tập-trung, sẵn-sàng chờ lệnh xuất-phát. Trung-đội điện-tử theo-dõi nghe địch, không thấy chỉ dấu gì chúng nghi-ngờ.

Đúng 03:30, tôi ra lệnh cho hai Chiến-đoàn 315 và 318 vượt tuyến xuất-phát, tấn-công song-song tiến xuống phía Nam, Chiến-đoàn 315 bên phải, Chiến-đoàn 318 bên trái, Bộ Chỉ-huy của tôi theo sau Chiến-đoàn 315; Chiến-đoàn 322 trừ-bị, bố-trí phía Nam Quốc-lộ 1 chờ lệnh.

Đúng 04:30 giờ, Pháo-binh Lữ-đoàn bắt đầu khai-hỏa, tác-xạ đồng-loạt tập-trung vào các mục-tiêu của địch nằm phía Tây căn-cứ Đức-Huệ, đồng-thời Thiết-đoàn 10 Ky-binh và Tiểu-đoàn 1/43 BB(-) vượt tuyến xuất-phát mở đường từ căn-cứ Phước-Chỉ xuống Căn-cứ Đức-Huệ. (xem bản đồ minh họa bên trên)

Đến 05:00 giờ sáng ngày 29-4-74, các cánh quân của Chiến-đoàn 315 và 318 báo-cáo chạm địch. Quân ta liền điều-động bao-vây, chia cắt, tấn-công liên-tục. Quân địch bị đánh bất-ngờ tháo chạy, quân ta truy đuổi chặn bắt. Các Bộ Chỉ-huy Trung-đoàn, Sư-đoàn, Bộ Chỉ-huy Hậu-cần và các căn-cứ Pháo-binh của quân địch bị quân ta tràn-ngập và lần-lượt bị quét sạch. Nhiều dàn pháo các loại 4 ống, 8 ống và 12 ống, và hàng ngàn hỏa-tiễn 107 ly và 122 ly bị quân ta tịch thu và tiêu hủy tại chỗ. Đặc-biệt hơn cả có hơn 30 hỏa-tiễn chống xe tăng AT-3 của Liên-Xô nằm trên giàn phóng, chưa kịp khai-hỏa bị quân ta chiếm-đoạt. Đến 08:00 giờ sáng, Không-quân Chiến-thuật lên vùng; đại-tá Trần-Văn-Thoàn, tư-lệnh-phó Lữ-đoàn bay trực-thăng chỉ-huy, điều-khiển Không-lực liên-tục oanh-kích và oanh-tạc địch từ sáng đến chiều tối.

Đến 19:00 giờ ngày 29-4-74, đại-quân của Sư-đoàn 5 CS bị đánh tan-rã rút chạy về hướng Mộc-Hóa thuộc Vùng 4 Chiến-Thuật. Tôi liền tung cả ba Chiến-đoàn đồng-loạt truy đuổi địch và cho Không-quân Chiến-thuật tập-trung truy-kích chúng sâu trong lãnh-thổ Vùng 4 Chiến-thuật. Hàng ngàn quân địch bị giết và bị thương và hàng trăm tên bị quân ta bắt sống.

(3) Sáng ngày 30-4-74, các đơn-vị địch còn kẹt lại chung-quanh Căn-cứ Đức-Huệ chống-trả yếu-ớt, lần-lượt bị quân ta tiêu-diệt gần hết. Đến trưa, một cánh quân của Thiết-đoàn 10 đã bắt tay

được với Biệt-động-quân trong căn-cứ Đức-Huệ và đến chiều toàn bộ Sư-đoàn 5 CS hoàn-toàn bị quân ta quyết sạch.

Bộ Chỉ-huy của tôi nằm sâu trong lãnh-thổ Campuchia về phía Đông Nam Chipu trong một làng nhỏ hoang vắng. Tin chiến-thắng làm nức lòng mọi người. Màn đêm xuống, tiếng súng im bật. Đêm hôm đó thật êm-ả, trời trong vắt, đầy sao, lòng tôi tràn ngập một niềm sung-sướng khó tả. Có lẽ đây là một đêm đẹp nhất trong đời tôi. Tôi đã khẳng-định trước với Quân-đoàn là chúng tôi sẽ đánh bại Sư-đoàn 5 CS và bây giờ chúng tôi đã đánh bại chúng. Tôi đã nói trước khi xuất-quân với thuộc-cấp là nếu thất-bại thì sẽ không một ai được trở về Việt-Nam và bây giờ chúng tôi đã chiến-thắng có thể trở về. Đối với tôi cũng giống như một canh bạc mà tôi đã lấy mạng sống của tôi ra đánh và bây giờ tôi đã thắng. Cho tới ngày hôm đó trong đời tôi, thật không có một niềm hạnh-phúc nào lớn hơn được.

Chưa bao giờ trong lịch-sử của hai cuộc chiến-tranh Việt-Nam có một trận vận-động chiến nào mà quân ta hoặc quân Đồng-Minh đã chiến-thắng một đại đơn-vị CS nhanh-chóng như thế, triệt để như thế. Tôi chợt nhớ đến cung-cách và những lời của Julius Ceasar trong chiến-dịch thần-tộc ở Zela vùng Tiểu-Á báo-cáo chiến-thắng về La-Mã “Veni, Vidi, Vici : Tôi đến, Tôi thấy, Tôi chiến-thắng”, tôi liền lấy một mẫu giấy nhỏ, tự tay thảo ngay bức Công-điện ngắn báo-cáo chiến-thắng về Bộ Tư-lệnh Quân-đoàn III.

Trân-trọng báo cáo:

- Ngày 28-4-74: Xuất-quân
- Ngày 29-4-74: Phán-công
- Ngày 30-4-74: Tiêu-diệt địch
- Ngày 1-5-74: Hoàn-thành nhiệm-vụ.

(4) Ngày 2-5-1974, tại Bộ Chỉ-huy Hành-quân của Lữ-đoàn ở Gò-Dầu-Hạ, phóng-viên đài VOA phỏng-vấn hỏi tôi:

- Có phải thiếu-tướng đã đưa quân sang lãnh-thổ Campuchia không? Tôi liền đáp ngay:
- Không, tôi hành-quân dọc theo biên-giới trong lãnh-thổ của Việt-Nam. Chính Cộng-Sản Việt-Nam mới có quân trên lãnh-thổ Campuchia.

Tôi đến, đài VOA và đài BBC loan-tin chiến-thắng của Quân-lực ta ở Căn-cứ Đức-Huệ. Riêng đài BBC nói thêm:

- Tướng Trần-Quang-Khôi nói không có đưa quân sang lãnh-thổ Campuchia, nhưng theo tin-tức của chúng tôi nhận được thì Quân-lực VNCH có truy đuổi quân Cộng-Sản Bắc-Việt trên lãnh-thổ Campuchia.

(5) Ngày 3-5-1974, tổng-thống Nguyễn-Văn-Thiệu đi trực-thăng đến Gò-Dầu-Hạ tham-quan chiến-trường. Trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần và tôi tiếp đón Tổng-thống. Ông vui-vẻ bắt tay chúng tôi rồi đi đến xem chiến lợi phẩm tịch-thu của quân địch: Rất nhiều vũ-khí cộng-đồng các loại. Nổi bật là các giàn phóng hỏa-tiền 4 ống, 8 ống và 12 ống cùng hàng trăm hỏa-tiền 107 và 122 ly. Đặc-biệt hơn cả là hơn 30 hỏa-tiền AT-3, loại mới nhất của Liên-Sô có hệ-thống điều-khiển chống tăng, lần đầu tiên bị quân ta tịch thu trên chiến-trường miền Nam. Các tùy-viên quân-sự Tây-phương mỗi người xin một quả nói để đem về nước nghiên-cứu. Nhìn số vũ-khí khổng-lò của địch bị quân ta tịch-thu mới hiểu được sự tàn-phá khủng-khiếp trong căn-cứ Đức-Huệ và sự chiến-đấu anh-hùng của Tiểu-đoàn 83 BĐQ. Tiếp đến, Tổng-thống đi thăm bộ tham-mưu Lữ-đoàn 3 Kỵ-binh và các đơn-vị-trưởng của các binh-chủng trong tổ-chức LLXKQĐIII, ông bắt tay khen-ngợi từng người và gắn cấp-bậc đại-tá cho trung-tá Thiết-giáp Dur-Ngọc-Thanh, Chiến-đoàn-trưởng Chiến-đoàn 315. Sau đó Tổng-thống lên trực-thăng chỉ-huy của tôi cùng tôi

bay đến Đức-Huê. Các trực-thăng của trung-tướng Phạm-Quốc-Thuần và phái-đoàn Phủ Tổng-thống bay theo sau.

Trên đường bay, Tổng-thống bắt chuyện với tôi:

- Tôi rất thích tính táo-bạo liều-lĩnh trong kế-hoạch hành-quân của anh.

- Thừa Tổng-thống, đây là sự liều-lĩnh có tính-toán. Tôi đáp lại.

Thấy Tổng-thống vui-vẻ, sự hân-hoan hiện trên nét mặt, tôi nói đùa một câu tiếng Pháp với Tổng-thống:

- La chance sourit toujours aux audacieux. (Sự may mắn luôn-luôn “cười” với những kẻ liều-lĩnh). Ông gật-gù cười có vẻ đắc-ý lắm.

Trực-thăng đáp xuống căn-cứ Đức-Huê. Các chiến-sĩ Tiểu-đoàn 83 BĐQ và Đại-đội 3 thuộc Tiểu-đoàn 64 BĐQ hân-hoan tiếp đón Tổng-thống. Ông đi bộ một vòng viếng-thăm, ủy-lạo và ban thưởng. Doanh-trại trong căn-cứ bị pháo-binh địch tàn-phá đổ sập gần hết, nhưng sự hãnh-diện giữ vững được đồn hiên ra trong đôi mắt của mỗi chiến-sĩ BĐQ. Một chuẩn-úy BĐQ còn rất trẻ đi đến tôi, đứng nghiêm chào, rồi thỉnh-linh anh bước tới gần tôi, hai tay nắm chặt lấy tay tôi bật khóc và nói: - Cảm ơn Thiếu-tướng đã cứu mạng chúng em.

Tôi cảm-động ôn-tồn đáp lại:

- Chính anh phải cảm-ơn các em mới đúng. Sự chiến-đấu vô cùng dũng-cảm của các em là một tấm gương sáng chói, là niềm hãnh-diện chung của Quân-lực chúng ta. Chúng em mới thật-sự là những anh-hùng của Quân-đội mà mọi người Việt-Nam Tự-do phải mang ơn các em.

(6) Một tuần sau tôi nhận được một thư của DAO (Defense Attaché Office) trong đó tướng Homer Smith chuyển lời khen ngợi của đại-sứ Graham Martin đến tôi: Đây là lần đầu tiên kể từ khi ký-kết Hòa-Đàm Paris, một kế-hoạch hành-quân được thiết-kế tuyệt-hảo và được thực-hiện tuyệt hảo (very well planned and very well executed).

Hai tuần sau, tôi nhận được một thư của Đại-tá Raymond Battreall nguyên Cố-vấn-trưởng của Bộ Chỉ-huy Thiết-Giáp-Binh QLVNCH. Battreall cho rằng đây là một chiến-thắng ngoạn-mục và xuất-sắc nhất trong Chiến-tranh Việt-Nam. Cuối thư ông viết bằng chữ Việt-Nam: Ky-Binh Việt-Nam Muôn-Năm.

President Nguyen Van Thieu flew to Go Dau Ha to visit the troops after DUC HUE battle

Tổng-Thống Nguyễn-Văn-Thiệu đến Gò-Dầu-Hạ quan sát chiến-trường

D.T.Vu's Photo Collection

President NGUYEN VAN THIEU visits 83rd Ranger Battalion at DUC HUE camp

President Nguyen Van Thieu is in a pep talk with a Ranger at Duc Hue Camp

5. Kết Luận

Trong chiến-tranh Việt-Nam, đại-tá Raymond R. Batreall là một chuyên-viên Thiết-Giáp xuất-sắc của Lục-Quân Hoa-Kỳ. Ông vừa là Cố-vấn-trưởng của Bộ Chỉ-huy Thiết-Giáp-Binh QLVNCH trong hai nhiệm-kỳ 1965-66 và 1970-72, vừa là Cố-vấn của đại-tướng W. Westmoreland và đại-tướng C. Abrams, Tổng Tư-lệnh Quân-lực Hoa-Kỳ ở Việt-Nam, trong các vấn-đề liên-quan đến tổ-chức, huấn-luyện, phát-triển và sử-dụng Thiết-Giáp-Binh QLVNCH. Batreall có công rất lớn trong việc tổ-chức và phát-triển lực-lượng Thiết-Giáp VNCH hùng-mạnh. Có thể nói đại-tá Raymond R. Batreall là nhà kiến-trúc của Thiết-Giáp-Binh QLVNCH. Bằng chiến-thắng đánh bại Sư-đoàn 5 CS ở căn-cứ Đức-Huệ ngày 30-4-1974 và bằng chiến-thắng đánh bại Sư-đoàn 341 CS ở Biên-Hòa ngày 30-4-1975, đại-tá Thiết-giáp Raymond Batreall ngày nay cho rằng tôi là một trong các nhà chỉ-huy Thiết-giáp ưu-việt của thế-kỷ 20 và xếp tôi đứng ngang hàng với bốn danh-tướng Thiết-giáp Thế-giới: Guderian, Patton, Rommel và Abrams.

Trong thư giới-thiệu tôi vào học Cao-học ở trường George Mason University ngày 4 tháng 1, 1994, Batreall viết:

“... Tran Quang Khai is clearly one of the preeminent Armor leaders of the 20th century: a member of a small fraternity including such Greats as Heinz Guderian, George Patton, Erwin Rommel, and Creighton Abrams. He was by a clear margin the finest Armor leader in the RVNAF. His brigade was designed to control up to six battalions, I have seen him control, as

many as eighteen (the equivalent of two divisions) in violent combat. He is quite simply, a superb leader of men....”

Tôi rất hãnh-diện nêu điểm này ra đây vì đã có công đưa chất lượng của Thiết-Giáp-Binh QLVNCH lên ngang tầm của Thiết-Giáp-Binh Thế-giới. Lữ-đoàn 3 Ky-binh kể từ ngày thành-lập tháng 11-1970 đến ngày 30-4-1975 do tôi chỉ-huy, chưa bao giờ bị thất trận dù ở ngoại-biên hay trong nước, luôn-luôn chiến-thắng và đã từng cứu nhiều đơn-vị bạn thoát nạn trên chiến-trường. Được như vậy là nhờ tất cả Ky-binh các cấp từ tham-mưu đến tài-xế, sửa chữa, xạ-thủ, truyền-tin, trưởng-xa, chi-đội-trưởng, chi-đoàn-trưởng, thiết-đoàn-trưởng, lữ-đoàn-trưởng trên dưới một lòng, mỗi người đều tích-cực đóng góp sức-lực, trí-tuệ và sẵn-sàng hi-sinh cả tính-mạng của mình cho sự-nghiệp vẻ-vang của Thiết-Giáp-Binh QLVNCH vì Danh-Dự và Tổ-Quốc.

Phan Cao Tri